

OBSAH

SLOVO ÚVODEM	9
PŘEDMLUVA A PODĚKOVÁNÍ	11
1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY	13
1.1 Kontext a odůvodnění výběru tématu	13
1.2 Pozemní komunikace a biodiverzita	18
1.3 Cíle, struktura a použité metody	24
1.4 Vymezení základních pojmů	27
2. MEZINÁRODNÍ A UNIJNÍ ZÁVAZKY ČESKÉ REPUBLIKY	31
2.1 Mezinárodněprávní závazky v oblasti rozvoje silniční infrastruktury	32
2.1.1 Evropská dohoda o hlavních silnicích s mezinárodním provozem (AGR)	32
2.1.2 Bilaterální smlouvy uzavřené ČR	34
2.2 Závazky v oblasti rozvoje silniční infrastruktury plynoucí z práva EU	35
2.2.1 Nařízení TEN-T – Transevropská dopravní síť	35
2.2.2 Silniční dopravní infrastruktura TEN-T v ČR	38
2.2.3 Ochrana přírody a krajiny v kontextu politiky TEN-T	39
2.3 Mezinárodněprávní závazky v oblasti ochrany přírody a krajiny	42
2.3.1 Úmluva o biologické rozmanitosti	42
2.3.2 Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť	46
2.3.3 Evropská úmluva o krajině	48
2.3.4 Celoevropská strategie biologické a krajinné rozmanitosti	50
2.4 Závazky v oblasti ochrany přírody a krajiny plynoucí z práva EU	53
2.4.1 Základní koncepční dokumenty a vývoj cílů EU	53
2.4.2 Směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích	58
2.4.2.1 <i>Ochrana ptáků</i>	59
2.4.2.2 <i>Ochrana stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin</i>	60
2.4.2.3 <i>Vymezování lokalit soustavy Natura 2000</i>	61
2.4.2.4 <i>Plány a projekty s významným vlivem na lokality soustavy Natura 2000</i>	64
2.4.2.5 <i>Další vhodná opatření proti poškozování stanovišť a rušení druhů</i>	68

2.4.2.6	Územní ochrana při povolování staveb pozemních komunikací	70
2.4.2.7	Druhová ochrana při povolování staveb pozemních komunikací	79
2.4.2.8	Ekologická soudržnost soustavy Natura 2000	82
2.4.2.9	Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství	85
2.4.3	Strategie EU pro zelenou infrastrukturu	87
2.5	Mezinárodněprávní závazky v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí	91
2.6	Závazky v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí plynoucí z práva EU	93
2.6.1	Směrnice SEA – posuzování vlivů veřejných plánů a programů	93
2.6.2	Směrnice EIA – posuzování vlivů veřejných a soukromých záměrů	96
2.6.3	Koordinované a společné postupy (EIA/SEA a naturové posouzení)	98
2.7	Dílčí závěry kapitoly	99
3.	PLÁNOVÁNÍ A UMISŤOVÁNÍ STAVEB POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ V ČR	102
3.1	Územní plánování	103
3.2	Územně plánovací podklady	105
3.3	Posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (SEA)	107
3.4	Koncepční dokumenty stojící mimo rámec územního plánování	111
3.4.1	Dopravní politika ČR	111
3.4.1.1	Dopravní politika ČR pro období 2014–2020	112
3.4.1.2	Dopravní politika ČR pro období 2021–2027	113
3.4.2	Dopravní sektorové strategie	115
3.4.3	Státní politika životního prostředí ČR	117
3.4.3.1	Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020	118
3.4.3.2	Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050	119
3.4.4	Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR	120
3.5	Politika územního rozvoje (PÚR)	121
3.5.1	Význam a účel PÚR v procesu územního plánování	121
3.5.2	Prostředky ochrany životního prostředí při pořizování PÚR	123
3.5.3	PÚR ČR ve znění aktualizací č. 1, 2, 3, 5 a 4	127
3.6	Územní rozvojový plán (ÚRP)	130
3.6.1	Význam a účel ÚRP v procesu územního plánování	130
3.6.2	Prostředky ochrany životního prostředí při pořizování ÚRP	132
3.7	Zásady územního rozvoje (ZÚR)	134
3.7.1	Význam a účel ZÚR v procesu územního plánování	134

3.7.2	Prostředky ochrany životního prostředí při pořizování ZÚR	137
3.7.3	Výběr variant vedení koridoru pozemní komunikace v ZÚR	141
3.8	Územní plán (ÚP)	145
3.8.1	Význam a účel ÚP v procesu územního plánování	145
3.8.2	Prostředky ochrany životního prostředí při pořizování ÚP	147
3.9	Posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA)	149
3.10	Rozhodnutí o umístění stavby	158
3.10.1	Význam a účel územního rozhodnutí v procesu územního plánování	158
3.10.2	Prostředky ochrany životního prostředí v územním řízení	160
3.10.3	Integrované formy územního řízení	163
3.10.4	Zvláštní režim podle liniového zákona	170
3.11	Dílčí závěry kapitoly	173
4.	RELEVANTNÍ NÁSTROJE OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY	178
4.1	Hodnocení vlivu zamýšleného zásahu (biologické hodnocení)	179
4.2	Zvláštní územní ochrana – lokality soustavy Natura 2000	181
4.2.1	Východiska a vazba na koncepční dokumenty	181
4.2.2	Koncepce a záměry s vlivem na evropsky významné lokality a ptačí oblasti	184
4.2.3	Evropsky významné lokality, velké šelmy a konektivita krajiny	192
4.2.4	Další relevantní nástroje ochrany lokalit soustavy Natura 2000	193
4.3	Zvláštní územní ochrana – zvláště chráněná území (ZCHÚ)	195
4.3.1	Východiska a vazba na koncepční dokumenty	195
4.3.2	Základní ochranné podmínky ZCHÚ	197
4.3.3	Další relevantní nástroje ochrany ZCHÚ	201
4.4	Zvláštní druhová ochrana – zvláště chráněné druhy (ZCHD)	202
4.4.1	Východiska a vazba na koncepční dokumenty	202
4.4.2	Základní ochranné podmínky ZCHD	203
4.4.3	Ochrana biotopů zvláště chráněných druhů živočichů	208
4.4.4	Vztah ke zvláštní územní ochraně a zvažování variant řešení	209
4.5	Obecná ochrana přírody a krajiny a fragmentace krajiny	215
4.5.1	Východiska a vazba na koncepční dokumenty	215
4.5.2	Nástroje obecné ochrany přírody a krajiny	217
4.5.2.1	<i>Územní systém ekologické stability</i>	217

4.5.2.2	<i>Významné krajinné prvky</i>	221
4.5.2.3	<i>Krajinný ráz a přírodní parky</i>	222
4.5.2.4	<i>Ochrana dřevin rostoucích mimo les</i>	226
4.5.2.5	<i>Obecná druhová ochrana</i>	229
4.5.2.6	<i>Obecná ochrana ptáků</i>	231
4.5.2.7	<i>Ekologická síť</i>	232
4.5.3	Řešení problematiky fragmentace krajiny pozemními komunikacemi	234
4.6	Navazující nástroje a instituty	242
4.6.1	Vyhledávací studie a další studie	243
4.6.2	Stanoviska dotčených orgánů, koordinace a řešení rozporů	247
4.6.3	Jednotné závazné stanovisko k zásahu do přírody a krajiny	249
4.6.4	Stanovení lhůt a právní fikce	251
4.6.5	Územní rezervy a stavební uzávěry	253
4.6.6	Pozemkové úpravy	256
4.7	Dílčí závěry kapitoly	257
5.	AKTUÁLNÍ VÝVOJOVÉ TENDENCE PRÁVNÍ ÚPRAVY	262
5.1	Shrnutí nedávných změn právní úpravy	262
5.1.1	Změny provedené zákonem č. 225/2017 Sb.	263
5.1.2	Změny provedené zákonem č. 169/2018 Sb.	268
5.1.3	Změny provedené zákonem č. 403/2020 Sb.	269
5.1.4	Změny provedené vyhláškou č. 13/2018 Sb.	271
5.2	Nový stavební zákon a s ním související změny	271
5.3	Směrnice o zjednodušení opatření na zlepšení realizace TEN-T	282
5.4	Dílčí závěry kapitoly	287
6.	PŘÍPADOVÉ STUDIE VYBRANÝCH STAVEB POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ V ČR	293
6.1	Dálnice D52 (úseky Pohořelice – Mikulov/Drasenhofen)	293
6.1.1	Shrnutí základních informací o dálnici	293
6.1.2	Základní milníky v procesu plánování koridoru dálnice	294
6.1.3	Zvažování variant vedení koridoru dálnice v rámci EIA	302
6.1.4	Zvažování variant vedení koridoru dálnice v ÚP VÚC Břeclavsko	307
6.1.5	Zvažování variant vedení koridoru dálnice v PÚR ČR a ZÚR	313
6.1.6	Dílčí shrnutí případu	321

6.2 Silnice I/55 (úsek Břeclav, obchvat)	325
6.2.1 Shrnutí základních informací o silnici	325
6.2.2 Základní milníky v procesu umístování stavby	326
6.2.3 Řízení o uložení kompenzačních opatření	330
6.2.4 Dílčí shrnutí případu	332
6.3 Dálnice D8 (úsek Lovosice – Řehlovice)	334
6.3.1 Shrnutí základních informací o dálnici	334
6.3.2 Základní milníky v procesu umístování stavby	334
6.3.3 Soudní přezkum územního rozhodnutí	341
6.3.4 Výjimka podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny	345
6.3.5 Vztah územního a stavebního řízení	346
6.3.6 Spojené územní a stavební řízení	348
6.3.7 Odkladný účinek žaloby a obnova řízení	351
6.3.8 Dílčí shrnutí případu	355
6.4 Dílčí závěry kapitoly	358
7. SHRNU TÍ A ZÁVĚR	362
7.1 Rekapitulace nejdůležitějších poznatků	362
7.2 Odpověď na výzkumné otázky a úvahy de lege ferenda	375
SEZNAM ZKRATEK	384
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	387
PŘÍLOHY	429
Příloha č. 1: Okrajový efekt pozemní komunikace	430
Příloha č. 2: Transevropská dopravní síť (TEN-T) v ČR	431
Příloha č. 3: Proces posouzení dle článku 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích	432
Příloha č. 4: Schéma procesu SEA	433
Příloha č. 5: Schéma procesu EIA	435
Příloha č. 6: Fragmentace krajiny stavbami pozemních komunikací	437
Příloha č. 7: Rezistence prvků podle TP 181	441